

Institutul pentru
Dezvoltare și Inițative
Sociale (IDIS) „Viitorul”

www.viitorul.org

**Institutul pentru Dezvoltare și
Inițative Sociale „Viitorul”**

str. Iacob Hîncu 10/1, Chișinău
MD-2005 Republica Moldova

373 / 22 221844 tel
373 / 22 245714 fax

office@viitorul.org
www.viitorul.org

Politici Publice

Nr. 2, 2009

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Cornel Ciurea, Leonid Litra

www.viitorul.org

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Importanța și actualitatea studiului

- ★ Crește presiunea autorităților centrale asupra universităților, fapt ce diminuează autonomia universitară
- ★ Guvernul recurge la măsuri de planificare a sistemului terțiar de învățământ
- ★ Se pretinde că există decalaje serioase pe piața forței de muncă, cauzate de proasta calitate a serviciilor universitare
- ★ Politizarea excesivă a învățământului superior, prin impunerea unor orientări ideologice universităților din Republica Moldova
- ★ Necesitatea abordării sistemului universitar ca fiind preponderent ancorat în sistemul economiei de piață
- ★ Adoptarea Hotărârii nr. 434 cu privire la introducerea cotelor de înmatriculare

Dezvoltarea învățământului de masă în RM (pînă în 2005)

- ★ Numărul studenților a crescut de la 53.8 mii la 126.13 mii
- ★ Dacă în 1989 un student revenea la 86 de oameni, acum revin 26
- ★ Ponderea tinerilor cuprinși în învățământul superior în populația de vîrstă între 18-25 ani reprezintă 23% (învățământul de masă începe de la 15%, potrivit lui M. Trow)
- ★ La 10 000 de locuitori revin 343 studenți și 56 absolvenți

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Rațiuni ideologice pentru combaterea învățământului de masă

Rațiuni economice

- 1) Reducerea fluxurilor de studenți are loc pe fundalul descreșterii PIB-ului
- 2) Transformarea economiei RM din una de consum în una de producere
- 3) Ameliorarea structurii populației ocupate

Rațiuni politice

- 1) Preluarea reformelor de limitare a autonomiei universitare din Rusia
- 2) Excesul de tineri cu studii superioare ca factor de perturbare socială
- 3) Ideologia supremației serviciului public în învățământ în detrimentul economiei de piață

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Combaterea expansiunii universitare de către autoritățile publice centrale începând cu 2005 I

MOTIVE:

- ★ Comercializarea universităților (problema inflației competitive)
- ★ Decalajul dintre cererea și oferta de competențe pe piața de muncă
- ★ Devalorizarea diplomelor
- ★ Suprateoretizarea studiilor și profesionalizarea învățământului
- ★ Imitarea procesului de la Bologna
- ★ Expansiunea educațională ca generator de anomie socială și revolte studentești

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Combaterea expansiunii universitare de către autoritățile publice centrale începând cu 2005 II

ACȚIUNI:

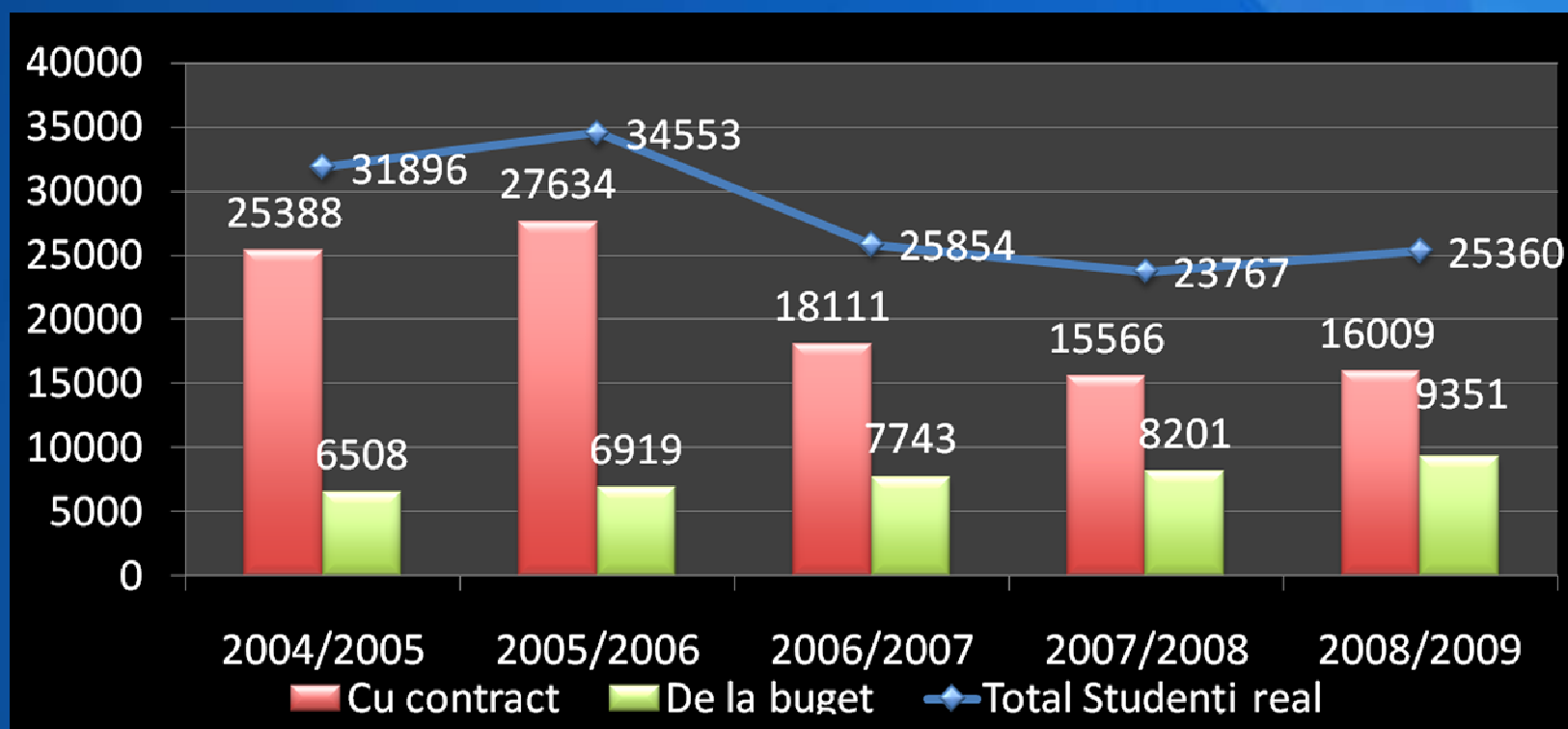
- ★ Adoptarea Hotărârii nr. 434 cu privire la introducerea cotelor de înmatriculare
- ★ Reorientarea spre învățământul mediu de specialitate
- ★ Politici discriminatorii de desfășurare a admiterii
- ★ Mărirea numărului de locuri finanțate de la buget

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Efectele Hotărârii nr. 434 I

- ★ Reducerea numărului de studenți înscriși la universități

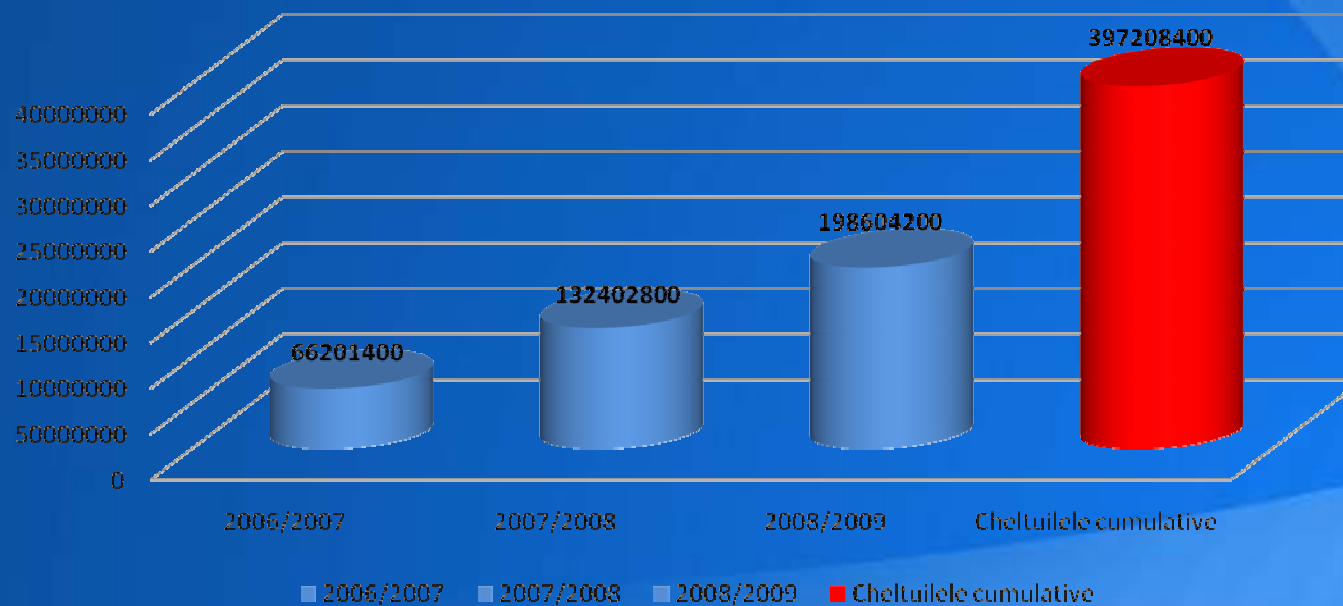
Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Efectele Hotărârii nr. 434 II

- ★ Pierderile cumulative suportate de universități

Pierderile universităților (în lei)

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Efectele de sistem ale Hotărârii nr. 434

- ★ Scăderea salariilor pentru profesori
- ★ Diminuarea coeficientului pentru ore
- ★ Scăderea locurilor de muncă pentru profesori în absența unor alternative reale
- ★ Tendința de mărire a șarjei didactice
- ★ 10 mii de absolvenți anual rămân neînmatriculați
- ★ Vulnerabilitatea organelor de conducere ale universităților în raport cu Guvernul
- ★ Incapacitatea universităților de renovare a bazei tehnico-materiale

Cornel Ciurea, Leonid Litra

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Concluzii

- ★ Constituit la începutul anilor 90, sistemul învățământului de masă din Moldova este supus unor politici restrictive din partea statului
- ★ Ostilitatea factorilor de decizie din RM față de expansiunea universitară reprezintă revanșa logicii serviciului public în detrimentul pieții și a controlului public împotriva autonomiei universitare
- ★ Deficiențele sistemului universitar de masă din RM nu pot fi remediate prin acțiuni etatiste de planificare, care au eșuat în alte state ale lumii
- ★ Pierderile cumulative de pe urma Hotărârii 434 se cifrează la suma de 397,568 milioane de lei
- ★ Hotărârea 434 și planurile ulterioare de înmatriculare au fragilizat situația financiară a universităților și autonomia lor

Impactul politicilor autorităților publice centrale asupra sistemului universitar din Republica Moldova

Recomandări

- ★ Relaxarea controlului de stat asupra universităților. Abrogarea planurilor restrictive de înmatriculare
- ★ Abandonarea finanțării de către stat a specialităților considerate nepromițătoare sub aspect economic și trecerea lor în regimul înmatriculării în baza taxelor de înmatriculare
- ★ Tranziția treptată spre un sistem universitar finanțat preponderent din taxe de școlarizare și alte surse, statul susținând doar persoanele dezavantajate pentru asigurarea echității sociale
- ★ Depolitizarea sistemului de învățământ superior prin renunțarea la intervențiile motivate politic
- ★ Implicarea în procesul de luare a deciziilor a segmentelor de jos ale piramidei universitare – profesorii și studenții

Cornel Ciurea, Leonid Litra

Vă mulțumim pentru atenție.

Cornel Ciurea, Leonid Litra

IMPACTUL POLITICILOR AUTORITĂȚILOR PUBLICE CENTRALE ASUPRA SISTEMULUI UNIVERSITAR DIN REPUBLICA MOLDOVA

www.vitterul.org

Nr. 2, 2009

Politici
Publice

